Αιρέσεις.

Παυλικιανοί.

287

Μετοίκισις αυτών εις Φιλιππούπολιν 971 μ.Χ. (;).

«Εξ ολίγων τινών λέξεων, παραδόσεων εν ταις πηγαίς ευρισκομένων, μανθάνομεν ότι, προς εξασφάλισιν της κατοχής των ανακτηθεισών (από των Ρώσων ή Βουλγάρων) τότε επαρχιών, ο Ιωάννης Τσιμισκής μετεχειρίσθη τον εν συνηθεία παρά τοις Βυζαντινοίς χρήσει κατά την εποχήν εκείνην τρόπον της πασσυδεί μετοικήσεως λαών εξ άλλων της αυτοκρατορίας άκρων. Κατά διαταγήν αυτού οι Παυλικιανοί, οι [illegible] [illegible] εν τω [illegible]βήμων Μανιχαίων, των υπό Θεοδώρας το πρώτον και έπειτα υπό Βασιλείου του Α' δεινήν υποστάντων σφαγήν, των καρκίνων της Ανατολής, των αμετανοήτων αιρετικών, ων τα ολέθρια θεωρούμενα δόγματα παρά μικρόν εμόλυναν άλλοτε πάντα τα θέματα της Ασίας, πανοικί μετωκίσθησαν από των ασφαλών εν Μελιτηνή ή Θεοδοσιουπόλει οχυρών αυτών πόλεων, από των περιφήμων αυτών αστικών πύργων, από των Χαλύβων ή των Αρμενιακών τόπων, ως λέγει Άννα η Κομνηνή, εις την επαρχίαν Φιλιππουπόλεως, εις τους πρόποδας του Αίμου· και αυ-

Βυζ. Εποποιία Schlumberger Ιω. Τσιμισκής σ. 208-210.

288

Παυλικιανοί.

Μετοίκισις αυτών εις Φιλιππούπολιν περί τα 971-3 μ.Χ.

Ζων. 209 τους δε ειδικώς ανετέθη η στρατιωτική φρούρησις της πόλεως ταύτης η της περί αυτήν χώρας. Πάντα ταύτα κατά Σκυλίτζην, εγένοντο τη συμβουλή του ευσεβούς μοναχού Θωμά, ον ο Ιωάννης κατά τας αρχάς της βασιλείας αυτού προήγαγεν εις πατριάρχην Αντιοχείας. Ο άγρυπνος ούτος ιεράρχης, φοβούμενος την μυστικήν συμμαχίαν των αιρετικών τούτων μετά των Σαρακηνών εν τη ευρεία παρορίω επικρατεία αυτών, ουδέν άλλο έβλεπε μέσον προς απαλλαγήν του κινδύνου τούτου η την εξορίαν αυτών αντί πάσης θυσίας, ο δε Ιωάννης Τσιμισκής, όστις παρεσκευάζετο εις πόλεμον κατά των Μουσουλμάνων της Ασίας, ήκιστα επεθύμει ν' αφήση εις αυτούς εν ταις ιδίαις αυτού χώραις τοιούτους συμμάχους. Ελεύθεροι, ατρόμητοι και κράτιστοι πολεμισταί ήσαν οι Παυλικιανοί, συνενωθέντες δε οι νέοι ούτοι στρατιωτικοί έποικοι μετά των προ δύο αιώνων μετοικισθέντων υπό Κωνσταντίνου του Ε' εις τας χώρας εκείνας ομοθρήσκων αυτών ως και μετά των Αρμενίων ή των Ιακωβιτών ταχέως απέβησαν τύραννοι των λαών, ους-

Αἱρέσεις

289

Παυλικιανοί

Μετοίκισις αὐτῶν εἰς Φιλιππούπολιν περὶ τὰ 971–973 μ.Χ.

οὓς εἶχε ἐντολὴν νὰ προσηλυτίσωσι, καὶ θαυμασίως πράγματι ἐπροσηλύτισαν. Ἡ αἵρεσις αὐτῶν ταχύτατα ἀνεπτύχθη διὰ δραστηριωτάτου προσηλυτισμοῦ, καθ' οὗ οὐδὲν ἠδύνατο ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις νὰ ἀντιταχθῇ πρόσκομμα, μόλις δὲ ὑπέκυψε βραδύτερον διὰ τῆς βιαίας ἐνεργείας τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὅστις ἐδέησε νὰ ἐγκατασταθῇ ἐπὶ τέλους ἐν Φιλιππουπόλει. (Ἴδε Ἄνναν Κομνηνὴν Τ. Α. Σ. 272 καὶ ἑξῆς. Τ. Β'. Σελ. 297 κ.ἑ.) Σελ. 209 Σ. 210.

Ἐφ' ὅσον οἱ αἱρετικοὶ οὗτοι, λέγει Ἄννα ἡ Κομνηνή, διέμεναν ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις, ἐσχημάτισαν στρατιωτικὴν ἀποικίαν ἐκ Μανιχαίων καὶ πεντακοσίων ἀκαταβλήτων πολεμιστῶν, οἵτινες ἦσαν φανατικοὶ εἰς τὴν θρησκείαν αὐτῶν, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιτρέψωσιν αὐτοῖς τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν, ὠμοὶ ὡς βάρβαροι καὶ ἄγριοι αἱρετικοί, ἀνηλεεῖς ἐν πολέμῳ αἱμοπόται, ἕτοιμοι πάντοτε νὰ πίωσι τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν, ἐμπνέοντες, ὡς ὀρθότατα ἐλέχθη, εἰς τοὺς Σλαύους ἢ Βουλγάρους προσοίκους αὐτῶν σεβασμὸν πρὸς τὸ αὐτοκρατορικὸν μεγαλεῖον, ὅπερ τοιούτους εἶχε λειτουργοὺς διὰ τὰς ἐκδικήσεις αὐτοῦ. Ἐκεῖ εὗρον αὐτοὺς οἱ σταυροφόροι τῆς

Παυλικιανοί

Μετοίκισις αυτών εις Φιλιππούπολιν περί τα 971-73 μ.Χ.

[illegible] [illegible], υπερμανεύση ότι παρά τα ληφθέντα καθ' αυτών υπό του Αλεξίου Κομνηνού αυστηρότατα μέτρα, η αποσπάσαντες αυτούς από φρικτών βασάνων προεχειρίσθησαν επί το ανασταθήναι(?) του καθ' Αλβιγηνών(?) πολέμου. [illegible] ο επίσκοπος του Ιωάννη Τσιμισκή επετεύχθη· οι Παυλικιανοί και οι απόγονοι αυτών έμειναν ως θαυμάσιοι φρουροί του προς βορράν ορίου της αυτοκρατορίας.

Τέλος επί του θρόνου η ανάβασις του Ιωάννου Τσιμισκή προσεπάθησε(?) να εξηγήσωσι μετά τινος αγριότητος(?) την κατακτηθείσαν(?) ανατολικήν Βουλγαρίαν. Είδομεν ότι αι δύο αυται πρωτεύουσαι, αποβαλούσαι τα αρχαία αυτών ονόματα, προσέλαβον τα όλως βυζαντινά Ιωαννούπολις και Θεοδωρούπολις και ότι η θρησκευτική αυτών αυτονομία καθηρέθη ταυτοχρόνως υπό του Τσιμισκή. Έχομεν επί τέλους μίαν επί πλέον απόδειξιν της οριστικής κατοχής της χώρας εκ του γεγονότος ότι κατά την έναρξιν των μεγάλων κατά Βασιλείου του Β' πολέμων ο Τσάρος Σαμουήλ εύρε πάσας τας Βουλγαρικάς πόλεις την παρά τον Αίμον η Δούναβιν χώραν κατεχομένας υπό βυζαντινών φρουρών."